

Typy błędów językowych

- Wprowadzenie
- Przeczytaj
- Galeria zdjęć interaktywnych
- Sprawdź się
- Dla nauczyciela

Bibliografia:

- Źródło: *Encyklopedia języka polskiego*, red. S. Urbańczyk, Wrocław 1991, s. 33: *błąd językowy*.
- Źródło: *Ciężki okres czasu dziennikarza. Nie umie poprawnie pisać po polsku ale bynajmniej, się stara*, dostępny w internecie: aszdziennik.pl [dostęp 3.09.2019 r.].

W 2013 roku właściciele popularnej wyszukiwarki internetowej oraz producenci batonów czekoladowych zamówili wspólną kampanię reklamową. Gdy osoba korzystająca z wyszukiwarki wpisywała do niej słowo z błędem, wśród wyników wyszukiwania pojawiała się reklama batona z hasłem „Yu cant spel properlie wen hungrie” – niepoprawną ortograficznie wersją zdania „*You can't spell properly when hungry*”, czyli „Głodny/a nie potrafisz pisać poprawnie”. Wielki sukces kampanii pokazuje z jednej strony, że błędy językowe to codzienność internetu, z drugiej jednak budzi niepokój. Jeśli twórcy reklamy nawet błędy potrafią sprzedać jako towar, a w odbiorcach budzą one śmiech (nawet jeśli ironiczny), to czy w epoce mediów cyfrowych zasady poprawności językowej nadal obowiązują?

Twoje cele

- Zidentyfikujesz cechy charakterystyczne języka w komunikacji internetowej.
- Wskażesz i skorygujesz częste błędy językowe w komunikacji internetowej.
- Przeanalizujesz przyczyny i skutki występowania błędów językowych.
- Przedyskutujesz zasadność celowego wprowadzania błędów do języka.

Przeczytaj

„Błędny” – czyli jaki?

Mianem błędu językowego określane jest:

“ *Encyklopedia języka polskiego*

[...] uchybienie zwyczajowi powszechnej mowy zwanej kulturalną, niemające oparcia i usprawiedliwienia ani w panującym współcześnie łańdźie, systemie językowym, ani w jakiejś starszej lub nowszej dążności ewolucyjnej języka.

Źródło: Encyklopedia języka polskiego, red. S. Urbańczyk, Wrocław 1991, s. 33: błąd językowy.

Innymi słowy, błędem językowym jest takie użycie języka, które:

- a) narusza **normę językową** obowiązującą współcześnie lub dawniej (nie są zatem błędami np. formy archaiczne),
- b) nie ma uzasadnienia funkcjonalnego, czyli nie jest podyktowane potrzebą stworzenia nowej formy językowej, która zaspokoiłaby określoną potrzebę komunikacyjną (np. potrzebę nazwania zjawiska, dla którego wśród obecnie istniejących zasobów języka nie ma odpowiedniej nazwy).

Z tej definicji wynikają dwa ważne spostrzeżenia. Po pierwsze, błędy językowe, podobnie jak formy poprawne, mają swoją historię. Wiele form współcześnie akceptowanych zostałoby uznanych za błędne, a formy obecnie uznawane za błędy językowe mogą zostać zaakceptowane jako poprawne w przyszłości. Po drugie, nie każde naruszenie normy językowej musi być błędem językowym.

„Nowe” nie (od razu) znaczy „błędne”

Język można porównać do żywego organizmu, który podlega nieustannym zmianom, by sprostać zadaniu nazywania zmieniającego się świata. Nowe elementy, wykraczające poza obowiązujące normy, nazywamy **innowacjami językowymi**. Pojawiają się one na każdym poziomie systemu językowego: w słownictwie, frazeologii, fleksji, składni, fonetyce.

By rozstrzygnąć, czy innowacja językowa powinna zostać zaakceptowana i włączona w obowiązujące normy poprawności, czy zakwalifikowana jako błąd językowy, stosuje się kilka kryteriów oceny. Sprawdza się między innymi, czy jest ona **potrzebna** (odpowiada na

niezaspokojoną dotychczas potrzebę komunikacyjną), **ekonomiczna** (pozwała zlikwidować wyjątek, uprościć wyrażenie danej treści), **trwała**; czy aprobuje ją użytkownicy języka, w tym szczególnie **autorytety kulturalne**. Proces oceny innowacji jest długotrwały, a jego zwieńczeniem jest opisanie danej formy w wydawnictwach normatywnych: słownikach, podręcznikach i poradnikach poprawnościowych. Innowacje zaakceptowane zyskują miano zmian językowych, zaś odrzucone stają się błędami językowymi.

Jak błądzimy?

Błędy językowe, choć niepożądane, są nieodłączną częścią żywego języka. Pojawiają się zarówno w języku mówionym, jak i w języku pisany, w komunikacji oficjalnej i nieoficjalnej, publicznej i prywatnej. Za szczególnie rażące uznaje się błędy, które naruszają normę, a więc te popełniane w komunikacji oficjalnej (zarówno ustnej, jak i pisemnej). Normy językowej powinni przestrzegać wszyscy, ale szczególnie zobowiązane są do tego osoby publiczne – przedstawiciele władzy, świata kultury i nauki, uznawani za autorytety społeczne. Sferą, w której popełnienie błędu językowego ma najbardziej szkodliwe oddziaływanie, są media i upowszechniane przez nie teksty informacyjne, publicystyczne i reklamowe.

Choć błędy językowe były obecne w mediach również dawniej, współcześnie przestrzenią szczególnie podatną na ich powstawanie i rozpowszechnianie jest internet. Popełnianiu błędów sprzyja **szybkie tempo komunikacji** internetowej i wynikająca z niego **ogromna liczba komunikatów**, poczucie **anonimowości** osób zamieszczających wpisy na forach czy komentarze pod artykułami oraz wynikająca z poprzednich czynników **niewielka kontrola**, jaką nad jakością wypowiedzi mają administratorzy portali informacyjnych i innych stron internetowych. Internet, który ze względu na swą szeroką dostępność mógłby być źródłem dobrych wzorców językowych, częściej okazuje się kopalnią błędów.

Typy błędów

Podstawą typologii błędów językowych jest rozróżnienie na podsystemy systemu języka, w obrębie których dochodzi do naruszenia normy językowej. Na tej podstawie wyróżniamy następujące typy błędów:

Błędy zapisu

- ortograficzne: w języku internetu i reklamy najczęściej polegają one na niestosowaniu polskich **znaków diakrytycznych** i nieprawidłowym użyciu wielkiej litery,
- interpunkcyjne: np. niestosowanie znaków przestankowych, nadużywanie wykrzyknika.

Błędy fleksyjne
Błędy składniowe
Błędy leksykalne
Błędy fonetyczne
Błędy stylistyczne

Reklamowanie błędów

Nieodłącznym składnikiem współczesnej rzeczywistości jest reklama, obecna zarówno w mediach, jak i w otaczającej nas przestrzeni fizycznej. Tworzenie reklam jest domeną profesjonalnej, wysoko wyspecjalizowanej branży współczesnego biznesu, a zamawiający nierzadko płacą za ich przygotowanie wysokie kwoty. Reklama ma jeden cel – nakłonić klienta do zakupu produktu. By to zrobić, powinna zachęcać, frapować, budować pozytywne skojarzenia. Może zatem dziwić fakt, że we współczesnych reklamach tak często pojawiają się błędy językowe. Ich obecność ma wyjątkowo negatywne konsekwencje. *Modus operandi* [łac. metoda działania] reklamy to przykuwanie uwagi i powtarzanie – czyli te same mechanizmy, które sprzyjają utrwalaniu się błędów językowych. Widząc ogromny napis reklamowy zawierający błąd czy słysząc skażoną nim reklamę w radiu, odbiorcy (szczególnie dzieci i osoby uczące się języka) przyswajają i zaczynają powielać ten błąd.

Słownik

norma językowa

zasób środków językowych: wyrazów, form gramatycznych, konstrukcji składniowych, używanych w społeczeństwie w określonym czasie, zgodnie z regułami znajdującymi się w słownikach i podręcznikach. Norma językowa opiera się na zwyczaju językowym wykształconych warstw społeczeństwa, stanowiąc wzorzec i kryterium poprawności językowej

pleonazm

(gr. *pleonasmos* – nadmiar, zbytek) – wyrażenie nadmiarowe, czyli takie, którego jedna część powtarza treść wyrażoną też w innej części, np. spadać w dół (spadać z definicji oznacza ‘przemieszczać się bezwładnie w dół’); wrócić ponownie (wrócić z definicji oznacza ‘znaleźć się w jakimś miejscu ponownie’)

znak diakrytyczny

(gr. *diakritikós* – odróżniający) – znak graficzny umieszczany najczęściej nad lub pod literą, informujący o sposobie wymowy głósłki oznaczanej za pomocą tej litery; w języku polskim za pomocą znaków diakrytycznych zapisywane są literowe oznaczenia głósełk: *ą, ę, ó, ć, ł, ń, ś, ź, dź, dż, ż*

Galeria zdjęć interaktywnych

Polecenie 1

Obejrzyj prezentację multimedialną na temat najczęstszych błędów językowych popełnianych przez dziennikarzy. Zanotuj typy tych błędów i podaj kilka własnych przykładów niepoprawnych użyc wyrazów.

Typy błędów

Przykłady

Źródło: *Najczęstsze błędy językowe popełniane przez dziennikarzy*, „Polityka” 28 czerwca 2015.

Polecenie 2

Naszkicuj propozycję reklamy, unikając błędów przedstawionych w prezentacji.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Do poniższych rzeczowników dopisz po trzy przymiotniki, którymi można w reklamie zastąpić słowo „super”. Przymiotniki nie mogą się powtarzać.

Promocja:

1.

2.

3.

Okazja:

1.

2.

3.

Jakość:

1.

2.

3.

Ćwiczenie 2

Wybierz z poniższych cech te, które są charakterystyczne dla języka stosowanego w komunikacji internetowej (na forach i czatach).

- ☐ Nadużywanie słownictwa fachowego i archaizmów.
- ☐ Pomijanie znaków interpunkcyjnych lub ich zbędne zwielokrotnianie.
- ☐ Błędy składniowe spowodowane nadmierną długością zdań.
- ☐ Stosowanie licznych skrótów i skrótowców.
- ☐ Całkowity brak interpunkcji.
- ☐ Stosowanie licznych neologizmów i zapożyczeń.
- ☐ Błędy składniowe spowodowane upraszczaniem konstrukcji zdań.

Zapoznaj się z fragmentem dyskusji na forum internetowym i wpisz do tabeli przykłady pojawiających się w niej błędów oraz poprawne formy.

★ do jakiego ciepłego kraju na ferie zimowe w lutym?

modalna 08.12.09, 22:09

Poradźcie mi proszę dokąd warto się wybrać w czasie ferii zimowych (pierwsza połowa lutego) z 8-latkami.

Nie na narty! Raczej będę tęsknić za ciepłem i słońcem. Może być zwiedzanie, ponieważ budżet ograniczony...

Z góry dziękuję!

modalna

Odpowiedz [Link](#) [Zgłoś](#)

► hiszpańskie wyspy GC,TEN

Gość: s_tomek IP: 94.75.121.* 26.12.09, 15:49

proponuje wyspy kanaryjskie (gc, tene)- może się wydać trochę drogie.... ale 2000 zł za osobę - można trafić bardzo fajny wyjazd. Pogoda w lutym ładna ~ 24oC ale spokojnie można się opalać - byłem kilka razy podczas zimy, plaże z ciepłym piaskiem, nierzaz wieje i są duże fale-troche jak nad polskim morzem, dużo miejsc do odwiedzenia parki przyrody, centra handlowe, ładne pasaże po których można spacerować - napewno ładniej niż w turcji czy egipcie. Tam poza hotelem niema gdzie iść.

Odpowiedz [Link](#) [Zgłoś](#)

► Re: do jakiego ciepłego kraju - Maroko...?

Gość: Kangur IP: *.people.net.au 27.12.09, 04:31

Za 2000/osoba to byc może możesz pojechać nawet do Maroka albo na Wyspy Kanaryjskie (jak znajdziesz promocje). Oczywiście możesz jechać do wielu innych krajów ale tylko w tych będzie największe prawdopodobieństwo słonecznej pogody.

Jednak prawdziwe najbliższe 'ciepelko' to znajdziesz chyba w Marakesz w Maroku albo dzies dalej od wybrzeża w Tunezji. W Marakesz pora zimowa jest ciepło bo z dala od wybrzeza. Ale np w Casablanka jest wietrznie tak samo jak na Wyspach Kanaryjskich. Morze Środlizmne to chłodne i wietrzne az do czerwca!

W Marakesz - Maroko jest szeroki wybor hoteli.... i byc może nawet wystarczy skromny budżet.

Byłem tam i pojade tam chetnie jeszcze raz gdy bede miał na to czas.

Odpowiedz [Link](#) [Zgłoś](#)

Typ błędu	Przykłady błędu (cytaty z dyskusji)	Poprawna wersja
Błędy interpunkcyjne		
Błędy ortograficzne		
Błędy fleksyjne		

Ćwiczenie 4

Zaproponuj odpowiedniki popularnych skrótowców stosowanych w wypowiedziach internetowych, spełniające reguły poprawności językowej.

1. rotfl –
2. xD –
3. xoxo –
4. yolo –
5. btw –

Ćwiczenie 5

Jak myślisz, czy pojawiające się w licznych memach i wypowiedziach internautów zdanie „Co ja pacze?” to błąd językowy, czy funkcjonalna innowacja językowa? Sformułuj swoje stanowisko w postaci tezy i poprzyj ją dwoma argumentami, odwołującymi się do cech definicyjnych innowacji językowej i błędu językowego.

Teza:

Argument 1:

Argument 2:

Ćwiczenie 6

Uzupełnij tabelę ukazującą zabiegi językowe stosowane w pisemnej komunikacji elektronicznej i ich funkcje.

Zabieg językowy	Przykład	Funkcja
spolszczanie angielskich wyrazów		
anglizowanie polskich wyrazów		
		graficzne zastąpienie podniesionego tonu / krzyku
	!!!!!!!!!!	
	😊 😞	
		przyspieszenie komunikacji
onomatopeje		

Ćwiczenie 7

Ułóż slogan reklamowy zachęcający do stosowania poprawnej polszczyzny.

Tekst do ćwiczeń 9 i 10

“ ***Cięzki okres czasu dziennikarza. Nie umie poprawnie pisać po polsku ale bynajmniej, się stara***

Wojciech T. od dwutysięcznego szesnastego pracuje w redakcji jednego z portali informacyjnych. Codziennie zмага się ze swoją największą słabością – zupełną nieznajomością zasad języka Polskiego.

– Jest cienżko, ale się nie poddaję – mówi Wojciech. – Wiadomo, najbardziej optymalnie było by sprawdzać każdy tekst, czy Word czegoś nei podkreśla na czerwono ale zwykle nie ma na to czasu i idzie się po najmniejszej linii oporu.

Na mężczyznę codziennie czeka wiele wyzwań. Teksty często trzeba przeredagować w ostatniej chwili więc zdarza mu się przegapić błędy i powtórzenia. Na mężczyznę codziennie czeka wiele wyzwań. Teksty często trzeba przeredagować w ostatniej chwili więc zdarza mu się przegapić błędy i powtórzenia.

Wojciech nie jest, jednak jedyny. Problem nie znajomości zasad gramatyki, ortografii, i interpunkcji dotyka strasznie dużej ilości autorów artykułów. Na przykład aż 60 punktów procentowych dziennikarzy nie umie odróżnić procentów od punktów procentowych.

– Język polski to ciężki orzech do zgryzienia, ale trzeba wziąć się w garść i postarać nauczyć niekturych zasad – mówi Wojciech. – Rzeby po raz 10-ty raz nie robić tego samego błędu. Dziennikarz przypomina jednocześnie, że w artykule to nie styl jest najważniejszy, a dobra puenta.

Źródło: *Ciężki okres czasu dziennikarza. Nie umie poprawnie pisać po polsku ale bynajmniej, się stara*, dostępny w internecie: aszdziennik.pl [dostęp 3.09.2019 r.].

Wynotuj z tekstu opublikowanego przez redakcję portalu satyrycznego ASZdziennik 10 przykładów błędów językowych. Nazwij typ każdego błędu i podaj poprawną formę.

Przykład z tekstu:

Typ błędu:

Poprawna forma:

1.

1.

1.

2.

2.

2.

3.

3.

3.

4.

4.

4.

5.

5.

5.

6.

6.

6.

7.

7.

7.

8.

8.

8.

9.

9.

9.

10.

10.

10.

Rozstrzygnij, czy tekst redakcji portalu ASZdziennik potępia, czy promuje błędy językowe dziennikarzy. Swoją opinię poprzyj dwoma argumentami.

Praca domowa

Wśród badaczy komunikacji występuje pogląd, że współcześnie cierpimy na „syndrom QWERTY”¹ – wszechstronne uzależnienie od klawiatury urządzeń telekomunikacyjnych (komputerów, smartfonów itd.) powodujące, że pozbawieni jej nie potrafimy pisać. Czy zgadzasz się z tą opinią?

Wyraź swoje zdanie w formie rozprawki na 200–250 słów: sformułuj tezę, dwa argumenty na jej poparcie i jeden kontrargument. Zilustruj je przykładami zaczerpniętymi z własnych doświadczeń komunikacyjnych.

¹[Zbigniew Ledóchowski, *Usługi internetowe w kontekście medialnym*, [w:] *Kultura i język mediów*, red. M. Tanaś, Kraków 2007, s. 230.]

Dla nauczyciela

Autor: Anna Grabarczyk

Przedmiot: Język polski

Temat: Typy błędów językowych

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy i rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

10) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;

11) rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i topoty oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;

II. Kształcenie językowe.

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

1) wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi;

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

3) rozpoznaje i ocenia modę językową we współczesnym języku;

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

4) rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (homonimie, anakoluty, elipsy, paradoksy), dba o jasność i precyzję komunikatu;

6) odróżnia zamierzoną innowację językową od błędu językowego; określa funkcje innowacji językowej w tekście;

10) charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

1) stosuje zasady ortografii i interpunkcji, w tym szczególnie: pisowni wielką i małą literą, pisowni łącznej i rozłącznej partykuły nie oraz partykuły -bym, -byś, -by z różnymi częściami mowy; pisowni zakończeń -ji, -ii, -i ; zapisu przedrostków roz-, bez-, wes-, wz-, ws-; pisowni przymków złożonych; pisowni nosówek (a, ę) oraz połączeń om, on, em, en ; pisowni skrótów i skrótowców;

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

1) formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;

7) odróżnia dyskusję od sporu i kłótni;

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;

2) buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej,

z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki;

4) zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;

6) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, referat, szkic interpretacyjny, szkic krytyczny, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;

11) stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe;

12) wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.

IV. Samokształcenie.

2. porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;

Zakres rozszerzony

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

II. Kształcenie językowe.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń: spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

8) określa cechy stylu wypowiedzi internetowych oraz wartościuje wypowiedzi tworzone przez internautów.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.

Cele operacyjne. Uczeń:

- zidentyfikuje cechy charakterystyczne języka w komunikacji internetowej;
- wskaże i skoryguje częste błędy językowe w komunikacji internetowej;
- przeanalizuje przyczyny i skutki występowania błędów językowych;

- przedyskutuje zasadność celowego wprowadzania błędów do języka.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- ćwiczeń przedmiotowych;
- z użyciem komputera;
- dyskusja;
- mapa myśli.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Nauczyciel prosi uczniów, aby wysłuchali audycję radiową lub obejrżeli wybrany program telewizyjny i zwrócili uwagę na wypowiedzi dziennikarzy oraz uczestników. Prosi o zanotowanie przykładów sformułowań nielogicznych lub niepoprawnych gramatycznie.

Faza wprowadzająca:

1. Chętne osoby przedstawiają prace wykonane w domu. Następnie nauczyciel rozpoczyna dyskusję dotyczącą przyczyn popełniania różnego rodzaju błędów.
2. Nauczyciel wyświetla na tablicy temat lekcji oraz cele zajęć, omawiając lub ustalając razem z uczniami kryteria sukcesu.

Faza realizacyjna:

1. Uczniowie zapoznają się indywidualnie z sekcją „Przeczytaj”. Następnie nauczyciel prosi o dyskusję na temat: Czym różni się błąd od innowacji językowej? Uczniowie

wypowiadają się, a nauczyciel pilnuje porządku dyskusji.

Nauczyciel może dopowiedzieć, że nielogiczne wypowiedzi często układa się dla rozrywki. Przykładem są łamańce językowe, które mają śmieszyć ze względu na trudności w ich przeczytaniu. Nie zawsze są zrozumiałe i sensowne, ale nie traktujemy tego jako błędu. Dzięki nim ćwiczymy poprawną wymowę i przy okazji dobrze się bawimy.

2. Praca z multimedium. Uczniowie zapoznają się z prezentacją multimedialną. Na podstawie przykładów błędów popełnianych przez dziennikarzy notują w parach typy tych błędów i podają kilka własnych przykładów niepoprawnych użyć wyrazów.
3. Uczniowie zostają podzieleni na kilkusobowe zespoły. Każda grupa na dużym arkuszu papieru szkicuje propozycję reklamy, unikając błędów przedstawionych w prezentacji multimedialnej. Nauczyciel sprawdza poprawność wykonanych zadań.

Faza podsumowująca:

1. Uczniowie zostają podzieleni na 3 grupy. Każdy zespół rozwiązuje ćwiczenia zawarte w sekcji „Sprawdź się”. Następnie, aby uzasadnić poprawność rozwiązań, omawiają je na forum klasy. Po wyznaczonym czasie następuje wspólne omówienie wszystkich rozwiązań.
2. Uczniowie wspólnie przygotowują mapę myśli podsumowującą wiedzę z lekcji.

Praca domowa:

1. Wśród badaczy komunikacji występuje pogląd, że współcześnie cierpimy na „syndrom QWERTY” – wszechstronne uzależnienie od klawiatury urządzeń telekomunikacyjnych (komputerów, smartfonów itd.) powodujące, że pozbawieni jej nie potrafimy pisać. Czy zgadzasz się z tą opinią?

Wyraź swoje zdanie w formie rozprawki na 200–250 słów: sformułuj tezę, dwa argumenty na jej poparcie i jeden kontrargument. Zilustruj je przykładami zaczerpniętymi z własnych doświadczeń komunikacyjnych.

Materiały pomocnicze:

- *Encyklopedia języka polskiego*, red. S. Urbańczyk, Wrocław 1991.
- *Polszczyzna na co dzień*, red. M. Bańko, Warszawa 2006.

Wskazówki metodyczne

- Nauczyciel może wykorzystać medium w sekcji „Galeria zdjęć interaktywnych” do podsumowania lekcji.